

Сьогодні
15.11.2024

Урок
№40

Милозвучність української мови.
Правила милозвучності (чергування у – в, і –
й, з – із – зі)

Мета: з'ясувати основні випадки чергування у – в, і – й; удосконалювати навички правильної вимови звуків української мови; розвивати навички правильного вживання у – в, і – й в усній та писемній мові; удосконалювати уміння знаходити й виправляти орфографічні помилки у писемному мовленні; за допомогою мовленнєво-комунікативного дидактичного матеріалу виховувати у школярів повагу до рідної мови, а також відчуття її краси як основи естетичного виховання.

Вже пролунав шкільний дзвінок,
Покликав всіх нас на урок.
Рівненько стали. Все. Вже час,
Роботу починає клас.
За парти всілися зручненько,
Поклали руки всі гарненько.
Готові? Так.
А настрій як? Клас!
Тож успіх всіх чекає нас!

Перевірка домашнього завдання

Я – учень.

Я не боюся
висловити
свої думки.

Я –
особистість
творча.

Помилившись,
я міркую далі.

Я думаю,
аналізую.

Я хочу
багато знати.

Шукаю істину.

Я сьогодні буду
активним.

Запишіть сьогоднішню дату

Класна робота

милозвучність, чергування

1. Які звуки називаємо голосними і приголосними?
2. Які звуки називаємо приголосними?

1. Що таке милозвучність?
2. Як досягнути милозвучності?

Відповідно до запитань
сформулюйте особисті цілі.

Вправа 227. Прочитайте вголос словосполучення парами. Простежте, які з них вимовляти легше. Висловіте припущення, у яких випадках треба вживати у, і, а в яких — в, й для милозвучності

привітав усіх
живуть у Житомирі
лимон і мандарин
почав іти

привітав всіх
живуть в Житомирі
лимон й мандарин
почав йти

Вправа 228. Розгляньте таблицю. Поставте два-три запитання за змістом таблиці. Доберіть по два власні приклади для ілюстрування правил таблиці

Пишемо І, У:	
На початку слова або речення. Перед буквою на позначення приголосного	І гори приковують до себе очі; Імовірний дощ.; У саду; Унаслідок зливи...
Між буквами, що позначають приголосні	Він іде; Вірю в пам'ять і серце людське (Б. Олійник); Наш учитель; Десь у лісі.
Пишемо У:	
Перед буквами, що позначають звуки [йа], [йе], [йу], [йі]	У Японії.., у Європі..; у Юлії..; у їхній родині...
У пишемо перед в, ф та буквосполученнями лъв-, зв-, св-, дв-, тв-, гв-, хв-	Жив у Львові; сидимо у дворі.
Пишемо тільки І:	
Якщо зіставляємо поняття	Дні і ночі; батьки і діти.
Перед словом, на початку якого стоять букви й, є, ї, ю, я	Ольга і Йосип; Світлана і Єва, Василь і Юрій.
Пишемо В:	
На початку речення перед буквою, що позначає голосний	В очах бриніла сльоза. В Антарктиді працює наукова експедиція.
Між буквами на позначення голосних	Оксана побувала в Одесі.
Пишемо Й:	
Між буквами на позначення голосних	Квітли вишні й одцвітали (Ф. Малицький).
Між буквами, що передають голосний і приголосний	На траві й квітках росинки (Я. Щоголів). Про це йдеться.

Вправа 229 Запишіть, уставляючи пропущені прийменники у-в та сполучники і-й

Зустрів у Вишгороді, були у Чернігові, день і ніч,
навчатися у Львові, Дмитро й Ганна, Іван і Марічка,
смереки і ялини, вихований і чемний, танцює і
співає, свята і будні.

Вправа 230. Прочитайте слова, висловіть припущення, чи в кожному з них можливе чергування у-в, і-й. У яких словах уживання у-в залежить від значення? Відповідь ілюструйте прикладами

Іти, учитель, вправа, ірис, Угорщина,
вдова, Удовиченко, удача.

Вправа 231. Виберіть із дужок правильний варіант. Поясніть свій вибір

1. Розумієш, малий, дбати про природу — це не лише годувати пташок чи не смітити, це ще й прибирати за собою, не ламати дерев, не рвати квітів, берегти папір.
2. Треба сортувати сміття, тобто розділяти на скло, пластик, метал і побутові відходи, які можна переробити лише на добрива (Ю. Смаль).
3. А ви чули, що джмелі навіть в приморозки, коли бджоли давно відпочивають, збирають мед?
4. «Дубе, дубе, хто тобі душу виїв?» — у думках запитав я дерева (М. Стельмах)

**Вивчити теоретичний
матеріал на с.90,
Впр. 233(1)**

Рефлексія. Поділися своїми враженнями від уроку

